

Internkontrollrapport för överförmyndarnämnden 2020

Förslag till överförmyndarnämndens beslut

1. Överförmyndarnämnden godkänner internkontrollrapport för 2020.

Ärende

Överförmyndarnämnden beslutade vid sitt sammanträde 2019-10-16 om internkontrollplan för 2020. Kontrollerna har utförts genom slumpmässigt urval av ett givet antal akter vilka granskats av utsedda internkontrollanter tillsammans med jurist på Överförmyndarenheten.

Årets granskning har fokuserat på:

1. Tidsaspekten och dess påverkan vid byte av god man
2. Metodik vid utredning av klagomål
3. Handläggning och uppföljning vid ansökan om samtycke till uttag från spärrat konto
4. Kollegial insyn vid granskning av årsräkningar

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse Internkontrollrapport för överförmyndarnämnden 2020.docx

Resultat av genomförd granskning

1. Tidsaspekten och dess påverkan vid byte av god man

Byte av ställföreträdare i ett pågående godmanskap eller förvaltarskap bör ske skyndsamt, med bibehållande av rättssäkerhet för huvudmannen, för att, så långt det är möjligt, förhindra att huvudmannen lider rättsförluster.

Kontrollmomentet syftar till att säkerställa denna målsättning.

Under år 2019 har byte av ställföreträdare skett i 87 ärenden. Överförmyndarnämndens representanter för internkontroll har under första halvåret 2020 granskat 10 stycken av dessa, slumpvis utvalda ärenden.

Vid granskningen noterades följande:

I ett ärende skedde två byten av ställföreträdare under år 2019.

Kontrollgruppen konstaterar att i samtliga kontrollerade ärenden har det förflutit förhållandevis kort tid mellan den tidpunkt då Överförmyndarenheten fått kännedom om behov av byte och delegationsbeslut rörande byte.

I samtliga kontrollerade ärenden har bytet skett på grund av att förordnad ställföreträdare önskat frånträda sitt uppdrag.

Internkontrollanternas bedömning och slutsatser

Den sammantagna bedömningen är att Överförmyndarenheten har välfungerande rutiner vid byten av förordnade ställföreträdare och att samtliga kontrollerade byten har handlagts under skäligt lång tid.

Kontrollgruppen ser som angeläget för framtida handläggning att det antecknas i akten hur många presumtiva ställföreträdare som tillfrågats inför beslut om byte.

Vidare efterfrågar kontrollgruppen uppgifter rörande varför förordnad ställföreträdare önskar frånträda sitt uppdrag. Dessa skäl bör, om möjligt, inhämtas från den entledigade ställföreträdaren. Syftet med ett inhämtande av dessa uppgifter är att få en övergripande bild av varför en ställföreträdare inte önskar kvarstå i sitt uppdrag samt att med stöd av uppgifterna öka kvalitén på det ständigt pågående rekryteringsarbetet av ställföreträdare.

2. Metodik vid utredning av klagomål

Kontrollmomentet syftar till att säkerställa att ställföreträdarens eventuella brister bedöms likvärdigt samt att brister eller misskötsamhet får likvärdiga konsekvenser.

Överförmyndarnämndens representanter för internkontroll har under andra halvåret 2020 granskat 7 ärenden inkomna 2019 och 2020 som lämnats för kännedom till enhetschef enligt aktuell handläggningsrutin.

Vid granskningen noterades följande:

Enheten har en rutin som innebär att en kopia av inkommet klagomål lämnas för kännedom till enhetschef då synpunkter inkommer på ställföreträdare. Ytterligare rutin för att följa upp klagomål finns inte då inkomna klagomål inte varit sökbara i verksamhetssystemet. Det finns anledning att tro att ytterligare impulser kommit under året men att dessa inte fångats upp i detta kontrollmoment.

I de granskade ärendena framgick inte tydligt hur fortsatt handläggning skulle ske, t ex dokumentation om att ärendet avslutas eller på vilket sätt ärendet ska hanteras vidare.

I de fall en huvudman vill att godmanskapet ska upphöra behöver information ges om att huvudmannen själv ska ansöka hos tingsrätten om upphörande av godmanskapet. Detta för att överförmyndarnämnden ska få möjlighet att yttra sig självständigt och eventuellt utreda om det finns grund för godmanskap eller om ett förvaltarenskap bör övervägas.

Internkontrollanternas bedömning och slutsatser

Den sammantagna bedömningen är att Överförmyndarenheten är i behov av rutiner som säkerställer att ärenden avseende synpunkter på ställföreträdare kan följas upp regelmässigt.

Överförmyndarenhetens kommentar

En ny dagboksrad har lagts till i verksamhetssystemet för att göra inkomna synpunkter och klagomål sökbara.

3. Granskning av handläggning vid ansökan om uttag från spärrat konto

Kontrollmomentet syftar till att säkerställa att huvudmannens rätt tas till vara vid god mans ansökan om uttag av ekonomiska medel samt att fastställa att huvudman inte lider skada p.g.a. långsam handläggning eller bristande uppföljning av vad medel använts till.

Mellan 2020-01-01 och 2020-06-30 har 142 uttag skett.

Överförmyndarnämndens representanter för internkontroll har under andra halvåret 2020 granskat 10 stycken slumpmässigt utvalda ärenden.

Vid granskningen noterades följande:

I de granskade ärendena har den handläggningsrutin som Överförmyndarenheten har upprättat följts. Internkontrollanternas har ställt frågor om det kan finnas behov av ett beslutstöd avseende vad som ska beviljas och inte för att förenkla handläggningen för enheten.

Internkontrollanternas bedömning och slutsatser

Den sammantagna bedömningen är att överförmyndarenheten har välfungerande rutiner vid handläggning av beslut om samtycke till uttag från överförmyndarspärtrat konto.

4. Kollegial insyn vid granskning av årsräkningar

Överförmyndarenhetens organisation bygger på en samlad tillsyn för respektive god man, förvaltare eller förmyndare. Kontrollmomentet avser att 2 % av årsräkningarna granskas av annan än ordinarie handläggare i syfte att öka den kollegiala insynen vid tillsyn och motverka risken för jäv eller starka beroenden.

Under perioden januari-september har 72 ärenden granskats av en annan än ordinarie handläggare vilket motsvarar 7 % av alla årsräkningar.

Överförmyndarenhetens bedömning och slutsatser

Kontrollmomentet i sig leder till en ökad medvetenhet om att vara observant kring starka beroenden och risk för jävsituationer.

En rutin för hur en procentuell andel av ärendestocken återkommande och slumpmässigt granskas av annan handläggare än ordinarie bör upprättas och införlivas som en återkommande rutin på Överförmyndarenheten.

Kommunledningskontoret

Petra Hallqvist

Beslutet skickas till:
Ekonomistaben
Kommunledningsförvaltningens
ekonomichef
Kommunens revisorer